

Sygn. akt **III AUa 259/15**

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 30 czerwca 2016 r.

Sąd Apelacyjny w Poznaniu III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSA Iwona Niewiadowska-Patzer (spr.)

Sędziowie: SSA Ewa Cyran

SSA Marta Sawińska

Protokolant: st. insp. sąd. Dorota Cieślik

po rozpoznaniu w dniu 30 czerwca 2016 r. w Poznaniu

sprawy **A. B.**

przeciwko **Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.**

o rentę z tytułu niezdolności do pracy

na skutek apelacji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

od wyroku Sądu Okręgowego w Zielonej Górze

z dnia 10 grudnia 2014 r. sygn. akt IV U 3129/13

z m i e n i a zaskarżony wyrok i oddala odwołanie.

SSA Marta Sawińska	SSA Iwona Niewiadowska-Patzer	SSA Ewa Cyran
--------------------	-------------------------------	---------------

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 25.09.2013r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. odmówił wnioskodawczyni A. B. prawa do renty na dalszy okres z tytułu niezdolności do pracy i tym samym od 01.09.2013 r. zaprzestał wypłaty dotychczas przyznanego świadczenia rentowego.

Wnioskodawczyni A. B. wniosła odwołanie od w/w decyzji, domagając się przywrócenia prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy, motywując to tym, że ustalenia w zakresie jej stanu zdrowia są sprzeczne ze stanem faktycznym. W odpowiedzi na odwołanie pozwany organ rentowy wniósł o jego oddalenie, podtrzymując argumentację zawartą w zaskarżonej decyzji.

Sąd Okręgowy w Zielonej Górze wyrokiem z dnia 10 grudnia 2014r. zmienił decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. z dnia 25 września 2013r. w ten sposób, że przywrócił wnioskodawczyni A. B. prawo do renty okresowej z tytułu częściowej niezdolności do pracy na okres 2 lat, poczynając od dnia 1 września 2013r. na okres do 31 sierpnia 2015r.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Wnioskodawczyni A. B., urodzona w dniu (...), mieszka w S.. Jest z wykształcenia sprzedawcą po zasadniczej szkole zawodowej, z uwagi na chorobę – padaczkę nie może znaleźć pracy. W okresie od dnia 01.06.2010 r. do 31.08.2013 r. była uprawniona do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy. W dniu 13.08.2013 r. wnioskodawczyni wystąpiła do organu rentowego z wnioskiem o ustalenie prawa do pobieranego świadczenia na dalszy okres.

Orzeczeniem z dnia 30.08.2013 r. Lekarz Orzecznik ZUS ustalił, że A. B. nie jest niezdolna do pracy. Komisja Lekarska ZUS potwierdziła trafność orzeczenia.

W stosunku do badania z dnia 12.07.2010 r. zdrowie badanej w zakresie neurologicznym nie uległo poprawie. Zapis EEG nie uległ normalizacji.

Również w stosunku do badania z dnia 02.08.2012 r., pomimo systematycznego leczenia, nie stwierdzono u wnioskodawczyni poprawy stanu zdrowia.

Na podstawie przeprowadzonego badania przedmiotowego, podmiotowego oraz na podstawie przedstawionej dokumentacji medycznej i wynikach badań dodatkowych Sąd Okręgowy stwierdził, że badana w aktualnym stanie zdrowia jest nadal częściowo niezdolna do pracy, zgodnej z poziomem posiadanych kwalifikacji. Niezdolność ta ma charakter okresowy, na okres 2 lat.

Celem ustalenia niezdolności wnioskodawczyni do pracy, Sąd dopuścił dowód z opinii biegłych sądowych lekarzy neurologa i lekarza medycyny pracy.

Biegli rozpoznali u wnioskodawczyni padaczkę oraz fenylketonurię. A. B. na padaczkę choruje od 2004 r. Wnioskodawczyni miała napady pod postacią utrat przytomności z drgawkami cztero-kończynowymi. Co najmniej raz w miesiącu ma napady utrat przytomności bez drgawek. W okresie ponapadowym miewa bóle głowy trwające około 4 dni i zawroty głowy.

W ocenie Sądu, zapisy opinii wskazują, że wydając je biegli przeprowadzili i uwzględnili typowe w tego rodzaju schorzeniach badania przedmiotowe.

W zakresie oceny zdolności wnioskodawczyni do pracy Sąd oparł swe rozstrzygnięcie na opinii powołanej w sprawie biegłego sądowego lekarza z zakresu neurologii, specjalisty właściwego dla stwierdzonej choroby epilepsji. Dowód z opinii specjalisty właściwego dla stwierdzonych chorób, jest bowiem w tej kategorii spraw tzw. dowodem o przesądającym znaczeniu, analizującym i sumującym przeciwstawne oceny prezentowane przez strony i Sąd nie może zastępować tego dowodu innym np. dowodem z zeznań świadków, zaświadczeń lekarskich.

Biegły lekarz neurolog odniósł się przy tym do badania z dnia 12.07.2010r., kiedy wnioskodawczyni była konsultowana przez lekarza neurologa Konsultanta ZUS i ustalono częściową niezdolność do pracy. Podobnie w stosunku do badania z dnia 02.08.2012 r., stan zdrowia u badanej nie uległ poprawie.

Epilepsja powoduje niezdolność wnioskodawczyni do pracy jako sprzedawca. Biegły określił, że badana w aktualnym stanie zdrowia jest nadal częściowo niezdolna do pracy. Niezdolność ta ma charakter okresowy, na okres 2 lat.

Z uwagi na powyższe ustalenia oraz biorąc pod uwagę ewentualne niebezpieczeństwo dla życia i zdrowia, wskutek stwierdzonej u badanej epilepsji, Sąd uznał, że badana jest niezdolna do pracy, zgodnej z posiadanymi przez siebie kwalifikacjami, tj. jako sprzedawca.

Sąd nie podzielił stanowiska biegłego sądowego lekarza medycyny pracy. Praca na stanowisku sprzedawcy niewątpliwie wiąże się z odpowiedzialnością za powierzone mienie, chociażby z uwagi na fakt obsługi kasy fiskalnej. Sąd nie przychylił się do stwierdzenia, że wnioskodawczyni mogłaby pracować także przy wykładaniu towaru. W tym

względnie przychylił się do zdania biegłego sądowego lekarza neurolog, który jednoznacznie stwierdził, że tego typu praca wiąże się z pracą na wysokości, a takowa jest u badanej przeciwwskazana.

Ponadto Sąd uznał, że w stosunku do poprzedniego badania Lekarza Orzecznika ZUS, z dnia 02.08.2012 r. nie wystąpiła poprawa w stanie zdrowia wnioskodawczynie. Pozwany nie wykazał w postępowaniu przed Sądem, że stan zdrowia wnioskodawczynie uległ istotnej poprawie skutkującej uznaniem jej za zdolną do pracy. W świetle powyższego, skoro pozwany nie poparł zasadności swego wniosku dowodowego żadnymi innymi zarzutami, wniosek pozwanego o dopuszczenie dowodu z opinii innego biegłego neurologa celem wydania opinii rozstrzygającej - należało oddalić.

W tym stanie rzeczy z przyczyn wskazanych i opisanych wyżej Sąd stanął na stanowisku, iż wnioskodawczynie A. B. jest częściowo niezdolna do pracy okresowo od 01.09.2013 do 31.08.2015 r., tym sam przywracając jej prawo do renty.

Z tych względów, na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c., orzeczono jak w sentencji wyroku.

Apelację od wyroku wywiódł pozwany organ rentowy wnosząc o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez oddalenie odwołania wnioskodawczynie od decyzji z dnia 25 września 2013r. odmawiającej prawa do renty na dalszy okres , ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji.

Apelujący zarzucił wyrokowi 1) nierozpoznanie istoty sprawy poprzez nie ustalenie faktycznego stanu zdrowia wnioskodawczynie, 2) naruszenie prawa procesowego tj.art.227 k.p.c. w zw. z art.241k.p.c, oraz art.286 k.p.c. poprzez oddalenie wniosku pozwanego o dopuszczenie dowodu z opinii drugiego biegłego neurologa pomimo, że ze względu na rodzaj schorzenia wnioskodawczynie, negatywnej opinii biegłego medycyny pracy w/w opinia była niezbędna do ustalenia faktycznego stanu zdrowia wnioskodawczynie i jej zdolności do pracy, 3) naruszenie prawa procesowego tj.art.233§ 1 k.p.c. poprzez przekroczenie zasady swobodnej oceny dowodów polegające na ustaleniu, że wnioskodawczynie jest częściowo niezdolna do pracy poczynając od dnia 1.09.2013r. do dnia 31.08.2015r. pomimo iż zebrany materiał dowodowy nie daje podstaw do takich ustaleń.

Jednocześnie apelujący wniósł o dopuszczenie dowodu z opinii innego biegłego neurologa na okoliczność czy wnioskodawczynie jest okresowo częściowo niezdolna do pracy zgodnie z posiadanymi kwalifikacjami

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja okazała się uzasadniona.

Wnioskodawczynie w okresie od czerwca 2010r. do 31 sierpnia 2013r. pobierała rentę z tytułu częściowej niezdolności do pracy.

W myśl art. 61 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U. 2015.748) prawo do renty, które ustało z powodu ustąpienia niezdolności do pracy, podlega przywróceniu, jeżeli w ciągu 18 miesięcy od ustania prawa do renty ubezpieczony ponownie stał się niezdolny do pracy.

Bezsporne jest, że u odwołującej rozpoznano padaczkę oraz fenyloketonurię. Odwołująca ma zasadnicze wykształcenie w zawodzie sprzedawca i taki zawód w przeszłości wykonywała.

Jedyną kwestią sporną w rozpoznawanej sprawie było ustalenie czy ubezpieczona jest osobą co najmniej częściowo niezdolną do pracy w rozumieniu art.12 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych nadal po 31 sierpnia 2013r .

Zgodnie z treścią powołanego przepisu niezdolną do pracy w rozumieniu ustawy jest osoba, która całkowicie lub częściowo utraciła zdolność do pracy zarobkowej z powodu naruszenia sprawności organizmu i nie rokuje odzyskania zdolności do pracy po przekwalifikowaniu, przy czym za częściowo niezdolną do pracy uznaje się osobę, która w znacznym stopniu utraciła zdolność do pracy zgodnej z poziomem posiadanych kwalifikacji.

Sąd Okręgowy przeprowadził postępowanie dowodowe w celu wyjaśnienia czy odwołująca jest osobą niezdolną do pracy i w tym celu przeprowadził dowód z opinii biegłych lekarzy neurologa i specjalisty medycyny pracy.

Dowód z opinii biegłych ma szczególny charakter, gdyż korzysta się z niego w wypadkach wymagających wiadomości specjalnych (art. 278 § 1 k.p.c.). Z tego względu nie mają do niego zastosowania wszystkie zasady dotyczące postępowania dowodowego, w tym art. 217 k.p.c. W świetle bowiem art. 286 k.p.c., sąd ma obowiązek dopuszczenia dowodu z dodatkowej opinii tych samych lub innych biegłych, gdy zachodzi tego potrzeba, a więc wówczas, gdy opinia złożona do sprawy zawiera istotne braki, sprzeczności, względnie nie wyjaśnia istotnych okoliczności.

W rozpoznawanej sprawie Sąd I instancji uzyskał dwie opinie opracowane przez biegłych lekarzy, które we wnioskach końcowych były sprzeczne ze sobą.

Trafnie zatem pozwany organ rentowy wskazywał, że skoro w postępowaniu o świadczenia z ubezpieczeń społecznych sądy pracy i ubezpieczeń społecznych posługują się przy tworzeniu podstawy faktycznej rozstrzygnięcia wiadomościami specjalnymi, reprezentowanymi przez biegłych sądowych, to zachodzi konieczność starannej oceny takiego dowodu. Należy podkreślić, że dowód z opinii biegłych podlega jak każdy dowód ocenie według reguł określonych w art.233§1 k.p.c.

Gdy rozbieżność poglądów wyrażona w opiniach nie wynika z widocznych błędów lub niedokładności jednej opinii, sąd powinien zażądać od autorów opinii ustosunkowania się do twierdzeń przeciwnych, (co w rozpoznawanej sprawie Sąd uczynił), a w przypadku nie uzyskania jednoznacznego wyjaśnienia rozbieżności dopuścić trzecią opinię ustosunkowującą się do rozbieżnych stanowisk (por. wyrok SN z 11.08. 2015r III UK 236/14). Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 1 września 2009r. I PK 83/09 uznał, że „wprawdzie sąd nie ma obowiązku dopuszczenia dowodu z opinii kolejnych biegłych w każdym wypadku, gdy złożona opinia jest niekorzystna dla strony, ale ma obowiązek dopuszczenia takiego dowodu wówczas, gdy zachodzi tego potrzeba, w szczególności, gdy w sprawie zostały wydane sprzeczne opinie biegłych”.

Sąd I instancji oddalił jednak wniosek pozwanego o powołanie innego zespołu biegłych, a opierając rozstrzygnięcie jedynie na opinii biegłego lekarza neurologa, jednocześnie zdyskredytował opinię biegłego specjalistę medycyny pracy, czym w ocenie Sądu Apelacyjnego naruszył przepis art.233§1 k.p.c.

Sąd Apelacyjny dostrzegając uchybienia w zgromadzonym materiale dopuścił dowód z opinii innego zespołu biegłych lekarzy sądowych z zakresu neurologii oraz medycyny pracy.

Biegli w opinii z dnia 15.12.2015 oraz 14.03.2016r. rozpoznali u badanej: padaczkę z udokumentowanymi rzadkimi napadami dobrze reagującą na leczenie oraz fenyloketonurię.

W łącznej opinii stwierdzili, że odwołująca jest zdolna do pracy zgodnej z kwalifikacjami. W uzasadnieniu opinii biegli podkreślili, że napady padaczkowe występują rzadko, są lekkie, a ich charakter, brak zmian ogniskowych w mózgowiu w badaniu komputerowym przy utrzymujących się zmianach w zapisie EEG nie powodują długotrwałej niezdolności do pracy. Biegli podkreślili jednak, że mimo że ubezpieczona jest zdolna do pracy na otwartym rynku pracy, to z uwagi na padaczkę przeciwskazana jest praca na wysokości, przy maszynach w ruchu, w zawodzie kierowcy, przy zbiornikach wodnych, w polu elektromagnetycznym oraz w porze nocnej.

Wykonywanie zawodu sprzedawcy nie wymaga wykonywania pracy w wymienionych wyżej warunkach.

W ocenie biegłych poprawa stanu zdrowia wyraża się w udokumentowanej rzadkiej częstotliwości napadów padaczkowych oraz w dobrej reakcji na leczenie.

Odwołująca nie złożyła żadnych uwag do opinii, ani jakichkolwiek nowych wniosków dowodowych.

W ocenie Sądu Apelacyjnego zgromadzony, po uzupełnieniu, materiał dowodowy daje pełną podstawę do uznania, że po okresie pobierania renty z tytułu niezdolności do pracy, odwołująca nie stała się ponownie niezdolna do wykonywania zatrudnienia.

Należy także zauważyć, że odwołująca jest młodą kobietą ((...) lat), posiadającą wyuczony zawód i także w jej interesie pozostaje dążenie do aktywizacji zawodowej, przy uwzględnieniu ograniczeń wynikających z rozpoznanych schorzeń.

Stanowisko biegłych: dr A. G. oraz dr B. Z. jest zbieżne z opinią dr R. G., w tej sytuacji odosobniona ocena stanu zdrowia odwołującej dokonana przez biegłą (...), w ocenie Sądu Apelacyjnego jest niemiarodajna i nie zasługuje na uwzględnienie.

Wobec powyższych ustaleń, należy uznać, że wnioskodawczyni nie spełniła warunków określonych w art.61 w zw. z art.12 ustawy emerytalnej koniecznych do dalszego pobierania świadczenia rentowego..

W tej sytuacji zachodzą warunki do wydania wyroku reformatoryjnego i oddalenia odwołania od zaskarżonej decyzji.

Wobec powyższego Sąd Apelacyjny na podstawie art.386§1 k.p.c. orzekł jak w sentencji wyroku.

SSA Marta Sawińska	SSA Iwona Niewiadowska-Patzer	SSA Ewa Cyran
--------------------	-------------------------------	---------------